

PRIPOROČILA LASTNIKOM GOZDOV IN UREJEVALCEM POTI ZA KOLESARJENJE V PRIMERU UREJANJA POTI ZA KOLESARJENJE V GOZDU

Uvod

Priporočila so oblikovana kot usmeritev lastnikom gozdov, zainteresiranim društvom gorskih in turnih kolesarjev ter OE ZGS, kako naj ravnajo v smislu vzpostavitve sobivanja in urejenih odnosov v praksi ter v pravno – formalnih okvirjih, v situaciji, ko organizirana skupina (TK odsek, društvo, klub) izrazi interes za ureditev kolesarskih poti na določenem območju. Priporočila niso pravni akt, na katerega se lahko sklicuje posameznik ali organizirana skupina ljudi. So le smernice pri iskanju rešitev v odnosih in postopkih ureditve kolesarskih stez v gozdovih.

1. Preden se društvo – skrbnik začne dogovarjati z lastniki gozdov za soglasja, se posvetuje z Območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije (OE ZGS), ki je odgovorna za območje, kjer skrbnik želi urediti poti. Odgovorne osebe na OE ZGS preverijo, če je lokalno območje, kjer želi skrbnik urediti poti, primerno in v skladu s pogoji, ki jih predpisuje zakonodaja. Prav tako jim lahko pomagajo pri vzpostavitvi kontaktov z lastniki posameznih parcel. OE ZGS izda pisno soglasje za ureditev steze za kolesarjenje v gozdu.
2. Po posvetu na OE ZGS predstavniki društva vzpostavijo stik z občinsko upravo (OU) z namenom podpore pri ureditvi nove občinske infrastrukture za rekreacijo in šport. Predstavniki OU pomagajo kot posredniki pri pridobivanju soglasij lastnikov parcel, kjer poteka predvidena trasa steze za kolesarjenje. Pri pomoči pridobivanja soglasij se lahko vključijo tudi lokalne turistične organizacije (LTO), saj je kolesarstvo tudi del krajevne turistične ponudbe.
3. Skupaj s predstavniki OE ZGS, OU in/ali LTO vzpostavijo kontakt z lastniki, predstavijo projekt in pogoje, pod katerimi bo uporaba steze potekala ter kot predstavniki društva zaprosijo za dovoljenje lastnika.
4. Predlog pogojev za ureditev poti za kolesarjenje v gozdu
  - 4.1. Pogoji, pod katerimi lastniki izdajo soglasje za ureditev poti za kolesarjenje:
    - Pred vsakim posegom v gozdu je potrebno pisno soglasje lastnika gozda. Za steze je potrebno pridobiti soglasja vseh lastnikov parcel, kjer poteka trasa steze. Če poteka pot preko parcel, kjer je več lastnikov, je primerno, da lastniki izberejo predstavnika, ki jih zastopa pri sodelovanju z urejevalci poti za kolesarjenje. Če lastnik izrecno nasprotuje ureditvi steze preko njegove parcele, je potrebno njegovo prepoved upoštevati.
    - Ureditev poti se vodi pod okriljem društva, v imenu katerega je določena odgovorna oseba, ki skrbi za usklajevanje dela na poteh in skrbi za pravilno uporabo poti. Društvo je lahko planinsko ali športno. Lastnik (ali predstavnik lastnikov) in odgovorna oseba v društvu sodelujeta glede vseh aktivnosti na poteh.
    - V primeru del v gozdu (sečnja, čiščenje) se pot zapre. Za obveščanje uporabnikov poti poskrbi društvo – skrbnik. V času del je strogo prepovedan dostop do območja, kjer se opravljajo dela. Čas del mora biti določen (začetek in konec), da skrbnik to sporoči uporabnikom. Pot se zapre s fizično zaporo in opozorilno tablo.
    - Poti za kolesarjenje se lahko urejajo samo z materialom, ki je na razpolago na trasi (kamenje, ilovica, zemlja, les). Prepovedana je uporaba materiala, ki bi spremenil naravne značilnosti podlage območja.
    - Uporaba poti (vožnja) je dovoljena samo po urejeni, utrjeni in označeni trasi. Kakršne koli bližnjice izven dogovorjene trase so prepovedane. Skrbnik mora poskrbeti, da uporabniki ne delajo bližnjic in preprečiti vožnjo po njih, če se pojavijo.

- V primeru prekomerne uporabe poti se pot lahko zapre in izvede po drugi primerni trasi, dokler podlaga ni sanirana. Za sanacijo poskrbi skrbnik poti v dogovoru z lastnikom. Tudi za nadomestno traso mora lastnik dati predhodno sogasje.
- V območju poti mora skrbnik poskrbeti, da so uporabnikom jasno predstavljena pravila za pravilno uporabo poti. Priporočljive so informativne table na izhodišču, začetku in/ali cilju poti. Na tabli so podatki o skrbniku (društvo), kontaktna telefonska številka za prijavo poškodb poti in pravila: primerna hitrost vožnje, varnostna razdalja med kolesarji, vožnja brez blokiranih zavor, upoštevanje opozoril lastnikov in gozdarjev na terenu, primerno vedenje, uporaba poti na lastno odgovornost (enako, kot velja za vse športne objekte in planinske poti).
- Lastnik parcele, kjer poteka trasa poti, ni odgovoren za nikakršno škodo ali nezgodo, ki bi se pripetila uporabniku poti.
- V primeru nepredvidene škode na poti skrbnik takoj po prejemu informacije z obvestilom uporabnikom in z nedvoumno fizično zaporo zapre pot in poskrbi za sanacijo (hudourniki, sečnja, žled, ipd.).
- Upoštevati je potrebno tudi morebitno zahtevo lastnikov po sorazmerni odškodnini.
- Kot določa Zakon o gozdovih, morajo uporabnik, lastnik, ZGS in lokalna skupnost skupaj označiti pot. Način označitve ni predpisan.

4.2. Pogoji, pod katerimi lahko graditelji uredijo in vzdržujejo poti v skladu z dogovorom z lastniki:

- Ob upoštevanju dogovorjenih pogojev v soglasju imajo omogočen dostop do poti za urejanje.
- Omogočena označitev poti z informativnimi tablami o pravilih uporabe.
- Pripravljenost lastnikov za izdajo soglasja v smislu dobrih medsebojnih odnosov in vzpostavitve pravilnih pogojev sobivanja. Če ni objektivnih preprek za ureditev poti (primerna konfiguracija terena, struktura podlage, izpolnjeni naravovarstveni pogoji), naj lastniki ne bi imeli pravno utemeljenega razloga za nestrinjanje za izdajo soglasja ob uveljavitvi pogojev, napisanih v teh Priporočilih. To utemeljuje tudi Zakon o gozdovih (navedbe spodaj). Imajo pa pravico zavrniti soglasje iz subjektivnih razlogov.

4.3. Lastniki in skrbniki se lahko dogovorijo tudi za medsebojno sodelovanje:

- Prostovoljna pomoč pri čiščenju gozda (lahka, varna opravila),
- Opazovanje pojava lubadaric – uporabniki obveščajo lastnike o novih pojavih lubadaric (suhe smreke).

5. Zakonska podlaga urejanja poti za kolesarjenje v gozdovih

Zakon o ohranjanju narave (ZON), 2.1.2 Ureditev vožnje s kolesi v naravnem okolju

28.d člen

(vožnja s kolesi v naravnem okolju)

(1) V naravnem okolju je vožnja s kolesi dovoljena po utrjenih poteh, če temu ne nasprotuje lastnik ali upravljavec poti. Za utrjeno pot se šteje pas zemljišča, ki se uporablja za hojo ali vožnjo in je za ta namen tudi utrjen. Vožnja s kolesi izven utrjenih poti v naravnem okolju je dovoljena v primerih iz petega odstavka 28.b člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se za vožnjo s kolesi v naravnem okolju po planinskih poteh uporabljajo določbe zakona, ki ureja planinske poti, za vožnjo v gozdnem prostoru v naravnem okolju pa določbe zakona, ki ureja gozdove.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena in predpise, ki urejajo gozdove, ter predpise, ki urejajo kmetijska zemljišča, je dovoljena vožnja s kolesi v naravnem okolju na podlagi dovoljenja za javno prireditve, ki se izda v skladu z določbami zakona, ki ureja javna zbiranja, na podlagi predhodnega soglasja organizacije, pristojne za ohranjanje narave. Dovoljenje za javna zbiranja in predhodno soglasje organizacije, pristojne za ohranjanje narave, se izda na podlagi drugega do šestega odstavka 28.c člena tega zakona. Organizator javne prireditve je po končani prireditvi dolžan stanje prireditvenega prostora v naravnem okolju v kar največji možni meri vrniti v stanje, kakršno je bilo pred javno prireditvijo.

(4) Vožnja s kolesi je dovoljena tudi v območjih, ki so s prostorskimi akti določena kot površine za šport in rekreacijo in namenjena tudi vožnji s kolesi. Ta območja niso del naravnega okolja.

Zakon o gozdovih (ZG)

3. člen, 5., 9. in 24. odst.

5. Funkcije gozdov so:

ekološke: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter klimatska funkcija;

socialne: zaščitna funkcija – varovanje objektov, rekreacijska, turistična, poučna, raziskovalna, higiensko – zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, obrambna ter estetska funkcija;

proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, pridobivanje drugih gozdnih dobrin ter lovnogospodarska funkcija.

9. Raba gozdov je skupni izraz za izkoriščanje funkcij gozdov, ki je po tem zakonu dovoljeno tudi nelastnikom gozdov (nabiranje gob, plodov gozdnega drevja in drugih rastlin, ki rastejo v gozdovih, nabiranje zelnatih rastlin in njihovih delov, čebelarjenje, gibanje po gozdovih, rekreacija v gozdu ipd.).

24. Prost dostop pomeni prosto hojo oseb po gozdu ter drug dostop v gozd, ki se izvaja na lastno odgovornost in je v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.

10. člen, 2. odst., 6. alineja

V gozdnogospodarskem in lovsko upravljavskem načrtu območja (v nadaljnjem besedilu: območni načrt) se ob upoštevanju usmeritev iz nacionalnega gozdnega programa, ugotovljenega stanja gozdov, analize preteklega gospodarjenja, zakonitosti razvoja gozdov, ugotovljenega stanja populacij divjadi in njenega okolja ter pridobljenih spoznanj pri spremljanju razvoja gozdov na območju določijo:

- določijo območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh.

37. člen, 2. odst.

2. Pri načrtovanju gozdnih cest je treba poleg pomena gozdne ceste za gospodarjenje z gozdovi in prilagajanja naravnemu okolju upoštevati tudi obstoj in razvoj višinskih kmetij ter turistične in rekreativne potrebe.

40. člen

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena sta ježa in vožnja s kolesom brez motorja dovoljeni na označenih gozdnih vlakah in drugih označenih poteh na območjih, določenih v prostorskem delu območnega načrta.

(4) Poti iz prejšnjega odstavka in pogoje njihove rabe sporazumno določijo in v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah označijo lastniki, Zavod in lokalna skupnost.

Komisija za turno kolesarstvo pri Planinski zvezi Slovenije

Bled, april 2021

⁽¹⁾ Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09)